

§83

Delårsrapport augusti 2025 för hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN/1138/2025)

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har i sin verksamhetsplan 3 målområden innehållande 27 uppdrag och 33 kortsiktiga nyckeltal. Målområden med uppdrag inom God och nära vård, God och tillgänglig tandvård samt Målområde för ledningsprocesser - Ledning, styrning och uppföljning av beslut och verksamhet - är övergripande bedömning gul utifrån att det fortsatt finns utmaningar med att ge vård i rimlig tid och att verksamheterna fortsatt inte håller budget. Från och med denna delårsrapport så är uppdragen bedömda som gula när det är fleråriga uppdrag som pågår enligt plan. För kortsiktiga nyckeltal är fördelningen 12 gröna/uppnådda, 8 gula/inte helt uppnådda och 13 röda/ej uppnådda och bedöms ej uppnås.

Verksamhet

Sommaren med semesterperiod innebär som alltid en extra belastning för sjukvården. I år har emellertid antalet öppna vårdplatser på Östersunds sjukhus varit något fler och divisionerna rapporterar att sommaren i stort avlöst enligt plan, med undantag för att det har saknats hyrbemanning i tillräcklig omfattning vilket har inneburit en högre belastning på egen personal. Det finns ett fortsatt behov av att stabilisera verksamheten under återstoden av året för att göra sommarmånaderna mindre sårbara och det fortsatta arbetet med produktions- och kapacitetsstyrning är av stor vikt för det. Produktionen i hälso- och sjukvården ligger i stort på en något högre nivå än tidigare och förutsättningarna att klara vårdgarantin stärks successivt, även om andelen patienter som inte får vård inom vårdgarantins gränser fortsatt är oönskat stor. Utmaningarna inom tandvården kvarstår. Den överlägset största utmaningen för nämnden är att det saknas ekonomiska medel för att fullfölja uppdraget som i stort regleras genom externa faktorer.

Från och med tertialrapporten per april presenteras vårdstatistik på nytt sätt för att bättre spegla verksamhetens utveckling och vårdnivåer. Antal vårdkontakter inom öppenvården ligger fortsatt på en högre nivå sett till föregående år, men ökningen märks främst inom primärvårdens hälsocentraler. Användningen av digitala kontakter i patientkommunikationen ökar, vilket tyder på en tydlig förskjutning mot digitala lösningar inom vården. Inom slutenvården hos Östersunds sjukhus har antal disponibla vårdplatser generellt legat högre än motsvarande 2024. Sett till medelvärde rullande 12 finns en svag ökning på antal vårdtillfällen men en minskning på antalet vårddagar.

Operationsverksamheten ligger bra till i årsproduktionen - fler operationer sker elektivt på dagtid, färre akuta operationer på jourtid. Den positiv utvecklingen i att operationsverksamheten tenderar att generera fler knivtidstimmar per tilldelat

operationsutrymme har fortsatt. Andelen patienter som inte får vård inom vårdgarantins gränser är fortsatt oönskat stor. Tillgängligheten enligt vårdgarantin ligger avseende flera nyckeltal fortfarande under målvärde för hälso- och sjukvården som helhet. Det finns dock variationer mellan områden, där vissa uppfyller målen. Underliggande mått, som antal i kö och ledtider och som inte redovisas i delårsrapporten visas förbättringstendenser.

Ekonomi

För perioden januari-aug, är nettokostnaden för Hälso- och sjukvårdsnämnden 2.363 mkr vilket är 28,0 mkr (1,2%) lägre jämfört med perioden 2024. Framförallt är det intäkter som är 92,6 mkr högre än 2024 som har medfört att nettokostnaden har minskat jämfört med 2024, genom att medel kopplat till tillgänglighetbidrag har tillförts hälso- och sjukvården. Även såld vård har ökat 10 mkr men patientavgifter är något lägre vilket ses utifrån ökat antal aktiva frikort samt lägre patientavgifter för vissa hälsocentraler och folktandvården.

Bruttokostnaden är 64,6 mkr (1,9%) högre än perioden föregående år.

Personalkostnadsökningen om 90,4 mkr möts delvis av 40,5 mkr lägre kostnad för inhyrd bemanning. Köpt vård är 14 mkr högre, det är stor del beroende av att det föreligger flera tunga vårdfall som överstiger 1 mkr/vårdåtgärd uppgående till 43 mkr att jämföra med 9 mkr perioden 2024. Köpt vård utgör en kostnadspost som kan svänga snabbt avhängigt enskilda patientfall vilket är svårt att parera genom verksamhetens åtgärder. Kostnad för läkemedel ökar med 2,6% exkluderat läkemedelsrabatter och övriga kostnader (exkluderat hälso- och sjukvårdsinterna) är 8,7 mkr högre. Årets utfall inkluderar även hälsocentral Torvalla som invigdes i slutet av 2024 samt det under april öppnade vårdhotellet Eira.

För år 2025 har hälso- och sjukvårdsnämnden en budgetram som inte har räknats upp med LPIK såsom brukat ske för att täcka kostnadsutveckling. Budget har även avräknats för verksamheter som organisatoriskt har flyttat till regionstyrelsen samt anpassat för lägre förväntad statsbidragsersättning år 2025 än 2024. Sammantaget är nettokostnadsbudget reducerad varmed hälso- och sjukvården därmed har ett mycket utmanande läge beaktat att verksamheternas nettokostnader även föregående år översteg årets budgetram. Per augusti uppgår nettokostnaden för hälso- och sjukvården 2.363 mkr vilket överstiger nettobudget med 305 mkr. Avvikelsen för intäkter +109 mkr är i princip helt hänförligt till att hälso- och sjukvården tillgodoförts bidrag som inte var kända och inkluderade vid tidpunkt för Regionplan 2025. Kostnadsmassan avviker -414 mkr där personal och inhyrd bemanning som avviker med -411 mkr från budget samt köpt vård -31 mkr. Läkemedel ligger under budget med 18 mkr och resterande kostnadsmassan under budget med 11 mkr.

Prognosen är genomgången utifrån sommarens utfall och det faktum att resultatförbättrande åtgärder inte har nått den nivå av positiva effekter som krävs.

Prognosen ligger därmed trots förstärkning i form av tillförda intäkter kvar vid -500 mkr sämre än budget. De negativa avvikelserna är i princip helt hänförligt till egen och inhyrd bemanning, men även köpt riks- och regionvård. För att nå budget i balans år 2025 skulle krävas att nettokostnad per månad är 96 mkr (33%) lägre under resterande året.

Personal

Antal månadsanställda har ökat med 105 individer från augusti 2024 (53 räknat från årsskiftet). Arbetad tid för perioden januari-har ökat 0,9%. Sjukfrånvaron uppgår till 6,4% av total tid vilket fortsatt är högre än önskvärt.

Resultatförbättrande åtgärder

Uppföljning av de resultatförbättrande åtgärder som nämnden beslutat i sin verksamhetsplan samt påverkan från inköpsstopp av ej verksamhetskritiska inköp visar i delåret inte det sammanlagda positiva utfall som önskats och krävs. Utfall kan dock variera över månad och år samt att det är svårt att direkt koppla till adekvata ekonomiska mätpunkter. Åtgärderna bedöms fortsatt vara relevanta som en del i långsiktigt och hållbart omställningsarbete, men är i sig inte tillräckliga för att uppnå en budget i balans. Problematiken synliggörs tydligt genom att det ackumulerade underskottet mot budget uppgår till -305 mkr som motsvarar mer än var 7:e krona av tilldelad budgetram. Arbetade timmar för personal inom sjukvård (exkluderat FTV) har under 2025 hållit sig under det utgångsvärde, arbetad tid i januari, som nämnden fattat beslut att det inte får överstigas.

För att ytterligare arbeta mot en reducerad kostnads massa som matchar budget behöver långsiktigt arbete ske för att genom konkreta förändringar av arbetsätt och förändringar i verksamheten minska personalkostnader.

Förslag till beslut

1. Delårsrapporten augusti 2025 för hälso- och sjukvårdsnämnden godkänns.
2. Regiondirektören får i uppdrag att sätta ett tak vilken kostnad för inhyrd bemanning inte får överskrida i snitt per månad för resterande år 2025. Uppföljning av planering för inhyrd bemanning ska redovisas på nämnden i oktober.
3. Regiondirektören får i uppdrag att införa särskild prövning av samtliga avrop av hyrbemanning för resterande år 2025.
4. Regiondirektören får i uppdrag att införa särskild prövning av alla anställningar för samtliga yrkeskategorier inom hälso- och sjukvården för resterande år 2025.
5. Regiondirektören får i uppdrag att se över planering av vårdens utförande under slutet av året på så vis att hälso- och sjukvårdens totala kostnads massa hålls nere.
6. Regiondirektören får i uppdrag att införa ett skarpt totalt inköpsstopp för vissa omkostnader under resterande år 2025. De inköp som berörs är möbler och inredning, tidningar och litteratur samt noga värdera alla övriga inköp som inte är direkt kritiska för verksamheten.

7. Trots omfattande arbete med kostnadsminskningar som har gett positiva effekter under året bedömer nämnden att det inte är realistiskt att återställa underskottet under 2025. Nämnden föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att tillåta att hälso- och sjukvårdsnämnden går med underskott under 2025.
8. Paragrafen justeras omedelbart.

Yrkanden

Thomas Andersson (C) gör följande tilläggsyrkande:

Vi anser att det ekonomiska läget är oerhört allvarligt. Att fortsätta underskott inte har en politiskt beslutad plan för att återställas, är inte acceptabelt i en politiskt styrd organisation.

Vi yrkar att hälso- och sjukvårdsnämnden ska ta en politisk plan för att återställa underskottet, samt att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att fortsätta att minska kostnaderna i nära dialog med medarbetarna.

Katarina Nyberg Finn (S) yrkar avslag på Thomas Anderssons (C) tilläggsyrkande med hänvisning till redan fattade beslut om åtgärder.

Roger Bergebo (M) yrkar bifall till Thomas Anderssons (C) tilläggsyrkande.

Ronny Karlsson (SD) yrkar avslag på Thomas Anderssons (C) tilläggsyrkande.

Propositionsordning 1

Ordförande ställer proposition på regiondirektörens förslag om 8 punkter och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt dem.

Propositionsordning 2

Ordförande ställer proposition på Thomas Anderssons (C) tilläggsyrkande och Katarina Nyberg Finns (S) avslagsyrkande och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att avslå Thomas Anderssons (C) tilläggsyrkande.

Votering

Votering begärs och genomförs. Ja-röst för Katarina Nyberg Finns (S) yrkande och nej-röst för Thomas Anderssons (C) yrkande.

Omröstningsresultat

Med 8 ja-röster mot 4 nej-röster finner ordförande att hälso- och sjukvårdsnämnden avslår Thomas Anderssons (C) tilläggsyrkande.

Beslut

1. Delårsrapporten augusti 2025 för hälso- och sjukvårdsnämnden godkänns.
2. Regiondirektören får i uppdrag att sätta ett tak vilken kostnad för inhyrd bemanning inte får överskrida i snitt per månad för resterande år 2025. Uppföljning av planering för inhyrd bemanning ska redovisas på nämnden i oktober.
3. Regiondirektören får i uppdrag att införa särskild prövning av samtliga avrop av hyrbemanning för resterande år 2025.
4. Regiondirektören får i uppdrag att införa särskild prövning av alla anställningar för samtliga yrkeskategorier inom hälso- och sjukvården för resterande år 2025.
5. Regiondirektören får i uppdrag att se över planering av vårdens utförande under slutet av året på så vis att hälso- och sjukvårdens totala kostnadsmassa hålls nere.
6. Regiondirektören får i uppdrag att införa ett skarpt totalt inköpsstopp för vissa omkostnader under resterande år 2025. De inköp som berörs är möbler och inredning, tidningar och litteratur samt noga värdera alla övriga inköp som inte är direkt kritiska för verksamheten.
7. Trots omfattande arbete med kostnadsminskningar som har gett positiva effekter under året bedömer nämnden att det inte är realistiskt att återställa underskottet under 2025. Nämnden föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att tillåta att hälso- och sjukvårdsnämnden går med underskott under 2025.
8. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservationer

Thomas Andersson (C), Mats E Nilsson (M), Roger Bergebo (M) och Marcus Hansebo (M) reserverar sig till förmån för Thomas Anderssons (C) tilläggsyrkande.

Expedieras till

Hälso- och sjukvårdsdirektör, ekonomidirektör, divisionschefer, regionstyrelsen, förvaltningscontroller hälso- och sjukvård

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Delårsrapport augusti 2025 för hälso- och sjukvårdsnämnden
- Delårsrapport augusti 2025 Hälso- och sjukvårdsnämnd